

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсової роботи

з дисципліни

Ринок туристичних послуг

для студентів першого (бакалаврського) рівня
спеціальності «Туризм» галузі знань
24 «Сфера обслуговування»

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Ринок туристичних послуг» для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» / Укл.: Т.В. Бут – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021 – 28 с.

Укладачі: Т.В. Бут, к.е.н., доцент

Рецензент: В.М.Зайцева, к.п.н., професор

Відповідальний за випуск: Т.В. Бут, к.е.н., доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
Туристичного, готельного та
ресторанного бізнесу
Протокол № 1 від 29.08.2021 р.

Рекомендовано
до видання
НМК факультету ФМТЕ
Протокол № 1
від 29.08.2021 р.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП	4
1. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ	6
1.1 Титульний аркуш	6
1.2 Зміст	6
1.3 Вступ	6
1.4 Текстова частина	8
2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	11
2.1 Нумерація у курсовій роботі	11
2.2 Оформлення ілюстрацій	13
2.3 Оформлення таблиць	14
2.4 Оформлення формул	16
2.5 Оформлення переліку посилань	17
2.6 Оформлення додатків	21
3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	22
ПЕРЕЛІК ВАРІАТИВНИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ	22
Додаток А	27
Додаток Б	28

ВСТУП

У відповідності до навчальних планів студенти виконують курсову роботу з дисципліни «Ринок туристичних послуг». Написання курсової роботи є необхідним етапом для:

- закріплення теоретичних та практичних знань, здобутих студентами на лекціях та під час практичних занять;
- здобуття навиків самостійної роботи з елементами творчого пошуку, ініціативності;
- вироблення вміння узагальнювати теоретичні матеріали, аналізувати практичну інформацію, працювати зі спеціальною літературою, довідковими виданнями тощо;
- розвитку навиків формулювання власних висновків, чіткої аргументації, обґрунтування рекомендацій та пропозицій.

В результаті написання курсової роботи студент повинен вміти:

- самостійно працювати з джерелами та літературою;
- обґрунтувати та формулювати актуальність обраної теми, мету, завдання і структуру роботи;
- володіти методами проведення дослідження;
- роботи науково-обґрунтовані висновки з вивченого матеріалу;
- викласти матеріал грамотно, логічно, з дотриманням правил цитування та зазначенням посилань на роботи інших авторів;
- грамотно ілюструвати роботу з допомогою рисунків і таблиць;
- оформляти роботу у відповідності з вимогами, що пред'являються до науково-дослідницьких робіт;
- виконати задану роботу в строго визначені терміни.

Орієнтовна тематика курсових робіт та регламент їх виконання встановлюються на початку навчального семестру. Студент самостійно вибирає тему курсової роботи і узгоджує її з науковим керівником.

Основними етапами виконання курсової роботи є:

- вибір теми курсової роботи;
- вивчення спеціальної літератури і складання плану роботи;
- збір вихідної інформації у підприємствах туристичної індустрії;

- аналіз одержаних матеріалів;
- формування тексту курсової роботи;
- обґрунтування висновків та пропозицій;
- оформлення роботи;
- подання та захист курсової роботи.

Вибір теми курсової роботи здійснює науковий керівник разом зі студентом із запропонованої кафедрою тематики курсових робіт з дисципліни «Ринок туристичних послуг». Під час вибору теми необхідно врахувати наукову та практичну актуальність, перспективність, відповідність профілю навчання студента.

Перевірка роботи науковим керівником здійснюється тільки після реєстрації її на кафедрі. Перевірена робота повертається студенту для усунення зауважень та підготовки до захисту, або взагалі для переробки, виправлення або написання нової роботи, в тому числі по новій темі.

Студент зобов'язаний при написанні курсової роботи виконувати всі вказівки наукового керівника.

Захист курсової роботи проходить по черзі, відповідно складеного графіку. При захисті студент повинен розкрити сутність курсової роботи, коротко викласти його основні пункти проаналізувати отримані результати, зробити висновки й відповісти на запитання викладача.

Курсові роботи, які не відповідають вищеперерахованим вимогам, затвердженому плану, до захисту не допускаються і повертаються студенту на доопрацювання.

Студенти, які порушили строки подання курсової роботи на кафедру, до екзаменаційної сесії не допускаються.

1 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати таку структуру:

- а) титульний аркуш;
- б) зміст;
- в) вступ;
- г) текстову частину, що містить всі розділи згідно плану;
- д) висновки (в цілому по всій роботі);
- е) перелік посилань;
- ж) додатки (якщо такі необхідні).

1.1 Титульний аркуш

Титульний аркуш є першим аркушем курсової роботи. Виконують його згідно з ДОСТ 2.105-95 на аркуші формату А4.

Титульний аркуш містить:

- назву міністерства, до сфери управління якого належить навчальний заклад;
 - назву навчального закладу;
 - факультету;
 - найменування кафедри;
 - тему курсової роботи;
 - прізвище, ім'я, по батькові, групу студента;
 - науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника курсової роботи;
 - місто і рік (без написання слова «рік» або «р.»).
- Зразок титульного аркушу наведено у Додатку А.

1.2 Зміст

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, загальних висновків, переліку посилань та додатків.

Зразок змісту наведено у Додатку Б.

1.3 Вступ

Вступ розташовують на окремій сторінці.

Вступ являє собою найвідповідальнішу частину роботи, оскільки містить в зжатій формі всі фундаментальні положення, обґрунтуванню яких присвячена курсова робота.

Писати вступ методологічно краще не на початку, а по закінченню дослідження, коли основна частина роботи вже повністю готова, щоб уникнути повтору роботи.

Вступ освітлює суть і стан досліджуваної проблеми, її значущість в сучасних умовах, вказується на необхідність наукового дослідження. **Вступ складається з:**

1. Актуальність теми.
2. Мета та задачі дослідження.
3. Об'єкт та предмет дослідження.
4. Методи дослідження.
5. Структура курсової роботи.

Актуальність. Описується обґрунтування обраної теми. Чому студент її обирає, яка від цього наукова та прикладна значущість виконаної роботи.

Для обґрунтування актуальності слід дати короткий аналіз літератури науковців, які займалися дослідженням даної проблематики.

Мета та задачі дослідження. Метою є розробка інструментів вирішення визначеної проблематики.

Мета також розкривається в задачах дослідження, яких повинно бути не менш ніж кількості розділів. Якщо розділів три у курсовій роботі, то задач теж повинно бути не менше трьох.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, яку обрано для вивчення. Наприклад: «методичні засади механізму регулювання індустрії туризму організаційно-економічний механізм аналізу ринку туристичних послуг, тощо».

У результаті підготовки курсової роботи передбачається, що студент розробить на теоретичному, аналітико-прикладному і практичному рівні методологію впливу на предмет дослідження або впливу предмету дослідження на об'єкт, кінцевою метою якого є повне вирішення проблемної ситуації або ослаблення впливу проблемної ситуації на об'єкт дослідження.

Методи дослідження. Наводиться перелік використаних для досягнення поставленої в роботі мети дослідницьких методів і

прийомів. Їхній перелік необхідно здійснювати без відриву від змісту роботи, коротко й змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим або іншим методом і які з результатів дослідження при цьому були отримані (наприклад, *аналіз та синтез, порівняння, логічного узагальнення, групування, графічний, статистичних досліджень, експертних оцінок, ранжування, абстрактно-логічний і т.і.*). Це дає можливість переконатися в логічності й прийнятності обраних методів.

Структура курсової роботи. Наприкінці вступу слід навести структуру курсової роботи: кількість сторінок, розділів, рисунків, таблиці, кількість використаних джерел у переліку посилань.

Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-х сторінок.

1.4 Текстова частина

Основну частину курсової роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Основними розділами роботи є: теоретичний, аналітико-дослідницький, проектно-рекомендаційний, спеціальний. У кінці кожного розділу формулюються висновки обсягом 1-2 абзаци зі стислим викладенням наведених у ньому результатів наукових і прикладних досліджень.

Теоретичний 1 розділ виконується обсягом близько 10-15 сторінок (до 25% роботи). У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних з посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (зокрема іноземної) розкриваються підходи різних авторів до вирішення проблеми, показується, в чому полягає подібність, а в чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему, подається аналіз чинних законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної і довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступних розділах до реалізації

конкретних заходів.

Аналітико-дослідницький 2 розділ, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій. У цьому розділі на основі аналізу всіх аспектів діяльності об'єкта дослідження варто висвітлити:

- організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства або туристичного інших туристичних послуг (організаційну структуру управління, основні служби, чисельність персоналу, технічні параметри, економічні показники діяльності);
- організацію надання туристичних послуг.

Наводиться аналіз планувальних рішень відповідно до їх функціонального призначення.

Якщо об'єктом дослідження обрано туристичні послуги, то питання, пов'язані з організацією туристичних послуг, аналізуються в загальних рисах. Якщо об'єктом дослідження є підприємство туристичної галузі, то, відповідно, узагальнюються питання, що стосуються технологічного циклу обслуговування гостей та надання їм туристичних послуг.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції та створити базу для виявлення невикористаних резервів. Динаміку основних показників відслідковують за попередні 3-5 років, для оцінки впливу різних факторів, виявлення резервів – за плановими і фактичними даними за звітний рік чи фактичними даними за попередній рік. Аналіз проблеми повинен здійснюватися з урахуванням чинників позитивної та негативної дій.

Для виконання другого розділу студент має зібрати фактичні дані під час практики. Джерелом інформації є планові й фактичні показники господарської діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які студент використовує під час виробничої практики. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться

кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції. З метою підтримки набутих навичок роботи на ПЕОМ і умінь з алгоритмізації та складання програм кожен студент під час виконання курсової роботи повинен використати певні комп'ютерні програми.

У підсумку дослідження в межах аналітично-дослідницького розділу повинні бути виявлені можливі шляхи удосконалення діяльності підприємств сфери послуг щодо організаційних, функціональних і технологічних процесів чи технічних параметрів.

Другий розділ складається переважно з трьох підрозділів. Обсяг другого розділу – в межах 30-35% загального обсягу.

Завданням рекомендаційного **3 розділу** є розробка конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності підприємств сфери послуг (стратегія, бізнес-план, консультативний проект, реінжиніринг бізнес-процесу, реструктуризація, проектування) на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження.

У цій частині наводять обґрунтування заходів щодо поліпшення діяльності об'єкта. Система заходів логічно впливає з теоретичної та аналітичної частин і спрямована на подолання суперечностей між реальним та бажаним станами об'єкта з урахуванням індивідуальних завдань, тобто конкретні заходи (пропозиції, рекомендації тощо) студента повинні спрямовуватися на забезпечення показників економічного зростання.

Детальні пропозиції з удосконалення діяльності підприємства мають відповідати напряму дослідження: кожна з розгорнутим обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, який проведено в другому розділі, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків.

Запропоновані удосконалення та інновації мають містити розрахунково-кількісне обґрунтування. Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення досліджуваної теми повинні відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності й практичної втіленості.

Третій розділ складається переважно з 2-3 підрозділів. Обсяг третього розділу може становити до 30 % загального обсягу.

Висновки. У висновках до курсової роботи приводяться

найбільш важливі результати, які отримано в роботі, які повинні містити результати проведеного дослідження. Обов'язково необхідно зазначити всі результати, а саме: що було розглянуто, досліджено, які проведено аналітичні розрахунки, які недоліки виявлено, що було запропоновано за результатами дослідження.

Обсяг висновків до 2 сторінок.

Перелік посилань. Містить список використаних літературних джерел та інших матеріалів. Він повинен бути побудований або у порядку використання літературних джерел у тексті роботи, або за алфавітом. Список використаних у курсовій роботі джерел має становити не менш 20 найменувань.

Додатки. У додатки доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи: громіздкі математичні викладення, формули й розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень.

У перелік вносять всі використані джерела інформації: підручники, навчальні посібники, довідники, монографії, періодичні видання (журнали, газети), наукові праці відповідних організацій, стандарти, каталоги, нормативно-технічні документи, авторські свідоцтва, патенти, Інтернет-джерела та ін.

! При написанні курсової роботи необхідно користуватись правилом: Основою курсової роботи є текст, який може супроводжуватися ілюстративними матеріалами (рисунками, таблицями, діаграмами), а не на оборот. На всі ілюстративні матеріали повинні бути посилання у тексті.

2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги. Важливим етапом виконання курсової роботи є її оформлення. Від того, наскільки відповідально поставиться автор дослідження до оформлення своєї роботи, багато в чому буде залежати її якість та підсумкова оцінка.

Курсова робота повинна бути виконана з дотримання вимог до наукових праць, що містяться в ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Як правило, всі студенти пишуть і захищають роботу державною мовою. Студенти, громадяни інших держав, мають право писати роботу англійською мовою або іншою іноземною після позитивної резолюції декана та завідувача кафедри на поданій ними заяві з проханням про дозвіл на це.

Роботу оформляють на аркушах формату А4 (210x297 мм). Роботу друкують на комп'ютері на одній стороні аркуша білого паперу з використанням шрифтів текстового редактора Word (Times New Roman) розміром 14. Міжрядковий інтервал – полуторний.

Текст роботи повинен дотримуватися наступних розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм.

У роботі повинні бути чіткі, не розпливчасті лінії, букви, цифри й інші знаки. Всі рядки повинні бути чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи має бути однаковою.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту (1,25 мм).

Розділи й підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами у середині сторінки симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкуються маленькими буквами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Переноси слів у заголовках підрозділів не допускаються. Якщо заголовок не міститься в одному рядку, то другу й наступні рядки варто писати також з абзацного відступу.

Після розділу потрібно робити відстань – не менше, ніж один рядок. А також після підрозділу робиться відстань на один рядок і далі основний текст роботи.

2.1 Нумерація у курсовій роботі

Розділи, підрозділи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення роботи і означатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т.д.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах

кожного розділу. Після номера підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1,1, 1,2 і т.д.

Нумерація сторінок роботи. Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації по всьому тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куту сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки на титульному аркуші не проставляють. Сторінки роботи починають проставляти з структурного розділу «ВСТУП».

Окремі сторінки, на яких розташовані ілюстрації й таблиці, також включають у загальну нумерацію сторінок роботи.

2.2 Оформлення ілюстрацій

Кількість ілюстрацій повинна бути достатньою для пояснення тексту, що викладається.

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, у якому вони зазначаються вперше, чи на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути дані посилання в основному тексті. При посиланнях на ілюстрації слід писати «...відповідно до рисунку 1.2» при нумерації в межах розділу.

Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно при поданні їх у роботі дотримуватись вимог чинного законодавства про авторські права і вказувати на посилання на автора.

Рисунки, графіки, схеми, діаграми, розміщені у роботі, мають відповідати вимогам стандартів «Єдиної системи конструкторської документації» та «Єдиної системи програмної документації».

Ілюстрація повинна мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. При необхідності під ілюстрацією подають пояснюючі дані шрифтом не менш 10 пунктів.

Ілюстрація позначається словом «Рис.», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, «Рис. 2.1 – Організаційна структура підприємства».

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового

номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рис. 3.2 – другий рисунок третього розділу.

Ілюстрація повинна розміщуватися на одній сторінці.

Ілюстрації мають бути розташовані так, щоб їх було зручно розглядати без повороту роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

2.3 Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць відповідно до зразка:

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, «Таблиця 2.1 – Аналіз туристичних потоків внутрішнього туризму».

Якщо у роботі одна таблиця, її нумерують у межах розділу.

Таблиці кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка. Якщо в додатку лише одна таблиця, вона повинна бути позначена «Таблиця В.1».

Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Перед та після назви таблиця має бути пустий рядок. Пустий рядок також має відділяти таблицю від тексту роботи.

Таблиця 2.1 - Показники розвитку туристичної галузі України за період 2018–2020 рр.

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 / 2018 рр.
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України	#####	#####	#####	####
Іноземні туристи, які відвідали Україну	#####	#####	#####	####

Продовження таблиці 2.1

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 / 2018 рр.
Туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	#####	#####	#####	####
Внутрішні туристи	#####	#####	#####	####

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під одною, або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи в кожній частині таблиці її шапку та бокові рядки. При поділі замінюють відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Заголовки граф, як правило, записують паралельно рядкам таблиці. При необхідності допускається перпендикулярне розташування заголовків стовбців.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків та підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки граф указують в однині.

У таблиці обов'язково слід показувати одиниці виміру. Якщо всі показники мають однакову розмірність, то вони виносяться в заголовок. У випадку різної розмірності одиниці виміру надаються окремо в заголовках граф чи строк. Одиниці виміру вказуються в скороченому вигляді відповідно до діючих стандартів.

Якщо текст, що повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками. Ставити лапки замість повторюваних цифр, марок, знаків, математичних та хімічних символів, що повторюються, не дозволяється. Якщо цифри чи інші дані в будь-якому рядку таблиці не наводяться, то в ній ставлять прочерк.

Інші вимоги до виконання таблиць – відповідно до чинних стандартів на технічну документацію.

Таблиці, за необхідності, можуть бути перераховані у змісті із

зазначенням їх номерів, назв (якщо вони є) та номерів сторінок на яких вони розміщені.

2.4 Оформлення формул

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту в якому вони згадуються, посередині сторінки.

Вище й нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули й рівняння у роботі (за винятком формул й рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номеру розділу й порядкового номеру формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

Формула розміщується посередині рядка, номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Застосування машинописних й рукописних символів в одній формулі не допускається. Рекомендується застосування редактора формул Microsoft Equation.

Пояснення значень символів та числових коефіцієнтів, що сходять до формули та рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу або числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад:

«Частка окремого регіону на ринку туроператорських та турагентських послуг можна розрахувати за формулою 3.1:

$$Ч = \frac{ОПтф}{\sum ОПтф} * 100\%, \text{ де} \quad (3.1)$$

де $Ч$ – частка послуг сукупності турфірм певного регіону на туристичному ринку України;

$ОПтф$ – обсяг реалізації послуг сукупності турфірм певного

регіону;

$\sum O\text{Пт}\phi$ – обсяг реалізації послуг турфірм всіх регіонів України.

Якщо у роботі тільки одна формула чи рівняння, їх нумерують у межах розділу. Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Якщо формули наводяться в теоретичній частині, їх слід використовувати і при аналізі фактичного матеріалу.

2.5 Оформлення переліку посилань

Перелік посилань – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел та розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів та бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т.ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні курсової роботи), у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міждержавного стандарту ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Порядкові номери описів першоджерел у переліку є номерами посилань на джерела в основному тексті роботи.

Усі джерела в переліку посилань подаються мовою оригіналу.

Приклад оформлення переліку посилань.

СТАТТЯ в журналі, газеті: один автор

1. Бут Т.В. Визначення рівня конкурентоспроможності ринку туристичних послуг Запорізького регіону [Електронний ресурс] / Т.В. Бут // Електронне фахове видання. – Мукачєво: Мукачівський державний університет, Вип. 11, 2017 / Режим доступу до сайту:

<http://www.economyandsociety.in.ua/journal-11/18-stati-11/1274-yushchenko-n-l> С. 402 – 407.

2. Лотиш О.Я Стратегічні підходи до розвитку ринку туристичних послуг в Україні / О.Я. Лотиш // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – К.: КМГУ, 2016. – С. 134 – 138.

Два автори

3 Мірошник М.В. Сфера туристичних послуг як об'єкт дослідження: проблеми та напрямки розвитку. / М. В. Мірошник, Є.О. Лучна // Матеріали міжнародної науково-практичної Internet-конференції «Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики», 26 – 27 березня 2016 року. – Х.: Вид-во НФаУ. – 2016. – С.508 – 515.

МОНОГРАФІЯ

4 Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг: управління розвитком в умовах просторової поляризації: моногр. / Г.О. Горіна. – Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2016. – 305 с.

5 Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: моногр. / за заг. ред. професора В.Г. Герасименко. – Одеса: Астропринт, 2013. – 334 с.

КНИГА

Один автор

6 Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг: управління розвитком в умовах просторової поляризації: монографія / Г.О. Горіна. – Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2016. – 305 с.

Два автори

7 Бейдик О.О. Унікальна Україна: географія та ресурси туризму: Навч. пос. / О.О. Бейдик, Н.О. Новосад. – К.: Альтерпрес, 2013. – 572 с.

Група авторів

8 Бут Т.В. Ринок туристичних послуг України: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. / Т.В. Бут, В.М. Зайцева, Т.В. Пуліна. – Запоріжжя: ТОВ РВА «Просвіта», 2019. – 292 с.

9 Мальська М.П. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика): підручник / М.П. Мальська, О.М. Гаталяк, Н.М. Ганич. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.

Зарубіжні видання

10 But T. Assessment of tourism industry clustering potential / But T, Bezkhlibna A., Nykonenko S. // Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D. – Czech Republic, 2017. – (submitted to the press).

11 But T. Assesment of the competitiveness of tourist cluster of Zaporizhzhia region [Текст] / T.But, V.Zaytseva, S. Hres-Yevreinova // Collective monograph «Strategies for Economic Development: The experience of Poland and the prospects of Ukraine». – Vol. 2. Poland: “Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2018. – P. 61 – 74.

12 But, T. Pulina, T. Khrystenko, O. Zaytseva, V. (2020) Managing the Field of Reconstruction and Preservation of Historical and Cultural Complexes in Ukraine and Europe // Lecture Notes in Civil Engineering 73, с. 709-720.

Методична література

13 Бут Т. В. Методичні вказівки з дисципліни «Ринок туристичних послуг» для студентів спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання / Укл.: Т.В. Бут – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021 – 50 с.

Дисертація

14 Горіна Г.О. Розвиток ринку туристичних послуг України в умовах просторової поляризації: дис....доктора е.наук: 08.00.03 / Горіна Ганна Олександрівна. – Дніро, 2017. – 493 с.

Законодавчі та нормативні документи

15 Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 31.

16 Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної Ради України 2000. – № 39. – 333 с.

17 Положення «Про Міжвідомчу комісію з питань вступу України до Світової організації торгівлі» // Відомості Кабінету міністрів України, 1999 р. – № 1967.

18 Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <<http://cons.parus.ua/map/doc/03GESFE52C/Prozatverdzhennya-Derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2015-roku.html>>.

19 Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 р. – Запоріжжя: Запорізька обласна державна адміністрація, 2019. – 148 с.

Матеріали конференцій:

20 Бут Т.В., Зуб Б.О. Методичні підходи до розроблення планування маркетингової стратегії туристичної галузі. Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 28-29 жовтня 2020 р. Умань. ВПЦ «Візаві», 2020. С. 234-237.

21 Бут Т.В. Наслідки COVID-19 в Україні та країнах-конкурентах у сфері туризму [Текст] / В.М. Зайцева, Бут Т.В. // The IV th International scientific and practical conference «Integration of scientific bases into practice» (October 12-16, 2020). Stockholm, Sweden 2020. С. 78 – 84.

22 Бут Т.В. Організація сфери туристичних послуг / Т.В. Бут, А.В. Шимонівська // «Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір»: матер. Міжн. наук.-практ. конф, 04 – 05 жовтн. 2018 р. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – С. 355 – 358.

23 Бут Т.В. Перспективи розвитку ринку туристичних послуг України та його загальна привабливість / Т.В. Бут // Всеукр. Наук.-практ конф. «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України», 10 квітня 2019 – тези доп. – Одеса: ОНЕУ, 2019. – С. 35 – 40.

24 Бут Т.В. Особливості кластеризації туристичної галузі України / О.С. Бабін, Т.В. Бут // Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика: Міжн. наук.-практ. конф., 24 лист. 2017. – Запоріжжя КПУ, 2017. (С. 362 – 365).

Електронні ресурси:

25 Матвеев В.В. Винний туризм як рекламний фактор та інструмент для стимулювання розвитку конкурентного потенціалу виноробних підприємств України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_10/155.pdf>. [Посилання дійсне на 22.04.2021 р.].

26 Єрмаченко В.Є. Проблеми та перспективи розвитку ринку туристичних послуг. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://www.global-national.in.ua/issue-4-2015/12-vipusk-4-berezen-2015-r/522-ermachenko-v-e-problemi-ta-perspektivi-rozvitku-rinku-turistichnikh-poslug.>>. [Посилання дійсне на 22.04.2021 р.].

27 Юринець З.В. Дослідження конкурентного середовища ринку туристичних послуг України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3759>>. [Посилання дійсне на 22.04.2021р.].

28 Навчальна програма дисципліни «Ринок туристичних послуг». – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <http://tourlib.net/metod_tourism/puschyna.htm>. [Посилання дійсне на 22.04.2021 р.]

2.6 Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Додатки оформляють після переліку посилань. Допускається в них шрифт Times New Romans (10, 11, 12 чи 14).

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» і велика літера, що позначає додаток.

Додаток слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

При оформленні додатків на окремому аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ». По центра сторінки.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумеруються у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рисунок Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Додатки повинні мати спільну з курсовою наскрізну нумерацію сторінок.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи є формою перевірки знань студента та фактичної його обізнаності щодо теми роботи.

На захист курсової роботи студент готує доповідь, вона може мати довільну форму і за часом не повинна перевищувати 5 хв. Після доповіді студенту задають питання керівники курсових робіт та студенти.

Результати захисту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». У випадках, коли захист курсової роботи визначається незадовільним, керівник встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проєкт з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему.

ПЕРЕЛІК ВАРІАТИВНИХ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку ринку туристичних послуг України.
2. Дослідження ринку туристичних послуг м. Запоріжжя.
3. Дослідження ринку туристичних послуг м Києва.
4. Дослідження ринку туристичних послуг Волинської області.
5. Дослідження ринку туристичних послуг Рівненської області.
6. Дослідження ринку туристичних послуг Житомирської області.
7. Дослідження ринку туристичних послуг Черкаської області.
8. Дослідження ринку туристичних послуг Київської області.
9. Дослідження ринку туристичних послуг Сумської області.
10. Дослідження ринку туристичних послуг Харківська область.
11. Дослідження ринку туристичних послуг Запорізької області.
12. Дослідження ринку туристичних послуг Дніпропетровської області.
13. Дослідження ринку туристичних послуг Кіровоградської області.

14. Дослідження ринку туристичних послуг Полтавської області.
15. Дослідження ринку туристичних послуг Вінницької області.
16. Дослідження ринку туристичних послуг Хмельницької області.
17. Дослідження ринку туристичних послуг Тернопільської області.
18. Дослідження ринку туристичних послуг Івано-Франківської області.
19. Дослідження ринку туристичних послуг Закарпатської області.
20. Дослідження ринку туристичних послуг Львівської області.
21. Дослідження ринку туристичних послуг Миколаївської області.
22. Дослідження ринку туристичних послуг Одеської області.
23. Дослідження ринку туристичних послуг Херсонської області.
24. Дослідження ринку туристичних послуг Чернівецької області.
25. Дослідження ринку туристичних послуг Чорноморського узбережжя України.
26. Дослідження тенденцій розвитку розважальних послуг _____ області.
27. Визначення тенденцій розвитку ринку екскурсійних послуг Запорізької області.
28. Організація сфери туристичних послуг.
29. Фактори впливу макросередовища на ринок туристичних послуг України.
30. Стратегія виходу України на світовий ринок туристичних послуг.
31. Проблеми та перспективи ринку туристичних послуг в Україні.
32. Перспективи розвитку ринку туристичних послуг України та його загальна привабливість.
33. Визначення рівня конкурентоспроможності ринку туристичних послуг _____ регіону.

34. Дослідження ринку туристичних послуг
35. Інноваційні напрями розвитку ринку туристичних послуг України.
36. Дослідження ринку туристичних послуг Поділля.
37. Дослідження ринку туристичних послуг Полісся.
38. Дослідження ринку туристичних послуг Степової України.
39. Дослідження ринку туристичних послуг та його територіальної організації.
40. Статистичний аналіз ринку туристичних послуг України.
41. Дослідження ринку туристичних послуг: методичні засади.
42. Маркетингові дослідження ринку туристичних послуг.
43. Управління туристичним підприємством в ринкових умовах.
44. Використання маркетингових інструментарію на міжнародному ринку послуг.
45. Аналіз основних чинників, які впливають на формування і функціонування туристичного ринку.
46. Дослідження маркетингових стратегій у сфері туристичних послуг.
47. Аналіз стратегічних підходів до формування державної політики розвитку ринку туристичних послуг.
48. Аналіз конкурентного середовища на міжнародному туристичному ринку.
49. Аналіз конкурентного середовища на внутрішньому туристичному ринку та управління каналами збуту.
50. Обґрунтування стратегічних підходів до розвитку ринку туристичних послуг в Україні.
51. Модель оцінки становища підприємства на локальному ринку туристичних послуг.
52. Аналіз конкуренції на ринку туристичних послуг.
53. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку.
54. Ринок готельних послуг: проблеми і тенденції розвитку.
55. Аналіз функціонування ринку лікувально-оздоровчих послуг.
56. Специфіка розвитку ринку винного туризму.
57. Формування ринку морського круїзного туризму в

Причорноморських регіонах України.

58. Аналіз ринку туристичних продуктів.

59. Визначення та порівняльна оцінка ринкових часток підприємств на туристичному ринку Одеської області.

60. Визначення та порівняльна оцінка ринкових часток підприємств на туристичному ринку Херсонської області.

61. Міжнародний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку.

62. Оцінка організаційного забезпечення рекреаційного господарства України.

63. Роль та значення туристичних кластерів в Україні.

64. Інноваційні стратегії у менеджменті туристичних підприємств.

65. Зовнішньоекономічна діяльність туристичних підприємств як засіб реалізації зовнішньоекономічного курсу України.

66. Дієві інструменти підвищення показників розвитку ринку туристичних послуг.

67. Стратегія виходу України на світовий ринок туристичних послуг.

68. Місце України на ринку міжнародного туризму.

69. Аналіз конкурентних переваг українських туристичних підприємств.

70. Дослідження конкурентного середовища ринку туристичних послуг України.

71. Аналіз ринку міжнародних туристичних послуг.

72. Аналіз сучасного стану умов розвитку міжнародного туризму в Україні і Карпатському регіоні.

73. Туризм як пріоритетний напрям соціально-економічного розвитку регіону.

74. Базові засади прогнозування розвитку туризму на Буковині.

75. Тенденції розвитку туризму в Україні в контексті євроінтеграційних процесів.

76. Загальні принципи формування спеціальних економічних зон туристичного профілю в сучасних умовах.

77. Управління ризиками на підприємствах туристичної галузі.

78. Дослідження кадрового потенціалу підприємств сфери

послуг.

79. Чинники впливу на розвиток туристичних підприємств.

80. Механізми підвищення конкурентоспроможності готельних підприємств в умовах впливу зовнішнього середовища.

81. Перспективи розвитку послуг гастрономічного туризму на Буковині.

82. Дослідження інноваційних технологій у сфері готельно-ресторанних послуг.

83. Прийняття управлінських рішень у системі управлінського обліку підприємств сфери послуг.

84. Туристичний продукт та туристична послуга в обліково-контрольній системі.

85. Фінансове забезпечення розвитку ринку туристичних послуг та шляхи його вдосконалення.

86. Дослідження ролі фандчайзингу у розвитку ринку туристичних послуг.

87. Маркетинговий інструментарій забезпечення розвитку ринку туристичних послуг.

Додаток А
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра туристичного, готельного та ресторанного бізнесу

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Ринок туристичних послуг»

на тему: «СТРАТЕГІЯ ВИХОДУ УКРАЇНИ НА СВІТОВИЙ РИНОК
ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ»

Студента (ки) ____ курсу ____ групи

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка ECTS ____

Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

Запоріжжя, 20__

Додаток Б

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	6
1.1. Особливості туристичних послуг як елементу сфери послуг	6
1.2. Сутність та складові ринку туристичних послуг	8
1.3. Підходи до аналізу стану ринку туристичних послуг	12
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ	15
2.1. Дослідження сучасного стану розвитку ринку туристичних послуг України	15
2.2. Сегментація ринку туристичних послуг України	18
2.3. Оцінка потенціалу розвитку ринку туристичних послуг України	22
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ	25
3.1. Визначення проблем та перспектив розвитку ринку туристичних послуг України	27
3.2. Прогнозування розвитку ринку туристичних послуг України	30
ВИСНОВКИ	33
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	35
ДОДАТКИ	36
Додаток А	37
Додаток Б	38